II

(Πράξεις για την ισχύ των οποίων δεν απαιτείται δημοσίευση)

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 8ης Ιουλίου 1996

για τους γενικούς προσανατολισμούς της οικονομικής πολιτικής των κρατών μελών και της Κοινότητας

(96/431/ΕΚ)

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, και ιδίως το άρθρο 103 παράγραφος 2,

τη σύσταση της Επιτροπής,

τη γνώμη της Νομισματικής Επιτροπής,

τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της Φλωρεντίας, στις 21 και 22 Ιουνίου 1996,

ΣΥΝΙΣΤΑ:

1. **Βασικοί στόχοι και γενικοί προσανατολισμοί**

Αντίθετα, με τις προσδοκίες που επικρατούσαν κατά την έγκριση των γενικών προσανατολισμών της οικονομικής πολιτικής του 1995, η οικονομική δραστηριότητα της Κοινότητας επιβραδύνθηκε αισθητά στη διάρκεια των τελευταίων δώδεκα μηνών και η ανεργία σημείωσε νέα άνοδο. Παρόλο που ο πληθωρισμός υποχώρησε σημαντικά, σύμφωνα με τις προβλέψεις, και η σύγκλιση των τιμών ενισχύθηκε, η πρόοδος στην εξυγίανση των δημόσιων οικονομικών ήταν ανεπαρκής και κατέστη δυσχερέστερη λόγω της συγκυριακής κάμψης της οικονομικής δραστηριότητας.

Για τους λόγους αυτούς, η Κοινότητα δεν κατόρθωσε να επιτύχει ουσιαστική πρόοδο προς την επίτευξη σημαντικών οικονομικών στόχων, όπως εκείνοι που ορίζονται στο άρθρο 2 της συνθήκης, ιδίως όσον αφορά την προώθηση διαρκούς και μη πληθωριστικής οικονομικής ανάπτυξης και υψηλού επιπέδου απασχόλησης. Αυτή η αδυναμία μείωσης των αποκλίσεων μεταξύ προσδοκόμενου και πραγματικού επιπέδου οικονομικής και κοινωνικής ευημερίας είναι η κύρια αιτία της εξασθένησης της εμπιστοσύνης που παρατηρείται σήμερα στην Κοινότητα.

Ωστόσο, τα βασικά οικονομικά δεδομένα στην Κοινότητα είναι ευνοϊκά. Ο πληθωρισμός βρίσκεται σε ιστορικά χαμηλό επίπεδο και εξακολουθεί να μειώνεται, οι συναλλαγματικές εντάσεις έχουν προοδευτικά χαλαρώσει, το παγκόσμιο εμπόριο αναπτύσσεται με υγιείς ρυθμούς, η αποδοτικότητα των επενδύσεων βελτιώνεται και, σε γενικές γραμμές είναι αισθητά υψηλότερη από ό,τι στο δεύτερο ήμισυ της δεκαετίας του '80. Λόγω των παραγόντων αυτών, μαζί με τη μείωση των μακροπροθέσμων επιτοκίων και τη λήξη της μείωσης των αποθεμάτων, οι προσδοκίες τώρα συγκεντρώνονται στην ανάκαμψη κατά το δεύτερο ήμισυ του έτους. Οι ευκαιρίες που θα προκύψουν από την αναμενόμενη ανάκαμψη θα πρέπει να αξιοποιηθούν πλήρως προκειμένου να επιτευχθεί ο βαθμός σύγκλισης που είναι αναγκαίος για την επιτυχή μετάβαση στην Οικονομική και Νομισματική Ένωση την 1η Ιανουαρίου 1999.

Προκειμένου να ανταπεξέλθει στις οικονομικές προκλήσεις που αντιμετωπίζει η Κοινότητα θα πρέπει να συνεχισθεί η ισχύουσα μακροοικονομική πολιτική, ιδίως στον τομέα της δημοσιονομικής εξυγίανσης, καθώς και μια σταθερή διαρθρωτική μεταρρύθμιση. Χρειάζονται οι κατάλληλες πρωτοβουλίες, τόσο στις αγορές αγαθών και υπηρεσιών όσο και στον τομέα της μεταρρύθμισης της αγοράς εργασίας.

Κατά συνέπεια, στο μεγαλύτερο μέρος τους οι παρόντες γενικοί προσανατολισμοί επιβεβαιώνουν και συμπληρώνουν τις συστάσεις οικονομικής πολιτικής των προηγούμενων ετών. Εάν η στρατηγική αυτή δεν φαίνεται να οδηγεί ακόμα σε ικανοποιητικά αποτελέσματα στο σύνολο της Κοινότητας, αυτό οφείλεται στο ότι δεν εφαρμόστηκε με επαρκή αποφασιστικότητα και αξιοπιστία. Όλα τα μέρη καλούνται επομένως να ασκήσουν τις οικονομικές πολιτικές τους κατά τρόπο συμβάλλοντα στην υλοποίηση των στόχων της Κοινότητας (άρθρο 102 Α της συνθήκης), να υλοποιήσουν τις δεσμεύσεις που έχουν αναληφθεί εδώ και περισσότερο από δύο χρόνια και να συντονίσουν καλύτερα τις οικονομικές πολιτικές τους. Η τελευταία απαίτηση είναι όχι μόνον υποχρέωση που απορρέει από τη συνθήκη (άρθρο 3 Α),

αλλά και πρακτική αναγκαιότητα που καθίσταται όλο και πιο επιτακτική λόγω της αυξανόμενης ενοποίησης των οικονομιών των κρατών μελών.

2. Ένας συνδυασμός μακροοικονομικών πολιτικών που ευνοεί την ανάπτυξη, την απασχόληση και τη σύγκλιση

Το Συμβούλιο επιβεβαιώνει ότι η υλοποίηση των στόχων αυτών εξακολουθεί να χρειάζεται ένα σταθερό και ευνοϊκό για τις επενδύσεις βραχυπρόθεσμο και μεσοπρόθεσμο μακροοικονομικό πλαίσιο που θα χαρακτηρίζεται από:

— μια νομισματική πολιτική προσανατολισμένη προς τη σταθερότητα, που δεν θα υπονομεύεται από απρόσφορες δημοσιονομικές και μισθολογικές εξελίξεις,

— συνεχείς προσπάθειες για την εξυγίανση των δημόσιων οικονομικών στα περισσότερα κράτη μέλη, σύμφωνα με τους στόχους των προγραμμάτων σύγκλισης,

— εξέλιξη των ονομαστικών μισθών συμβατή με την επιδιωκόμενη σταθερότητα τιμών· ταυτόχρονα η εξέλιξη των πραγματικών μισθών θα πρέπει να είναι χαμηλότερη από την αύξηση της παραγωγικότητας ώστε να ενισχυθεί η αποδοτικότητα των επενδύσεων για τη δημιουργία απασχόλησης.

Όσο συνεπέστερα θα είναι τα δημοσιονομικά μέτρα και οι μισθολογικές εξελίξεις προς το σταθεροποιητικό ρόλο της νομισματικής πολιτικής, τόσο θετικότερη θα είναι η συμβολή των νομισματικών συνθηκών, συμπεριλαμβανομένων των συναλλαγματικών ισοτιμιών και των μακροπρόθεσμων επιτοκίων, στην οικονομική ανάπτυξη και την απασχόληση.

Η μεσοπρόθεσμη επίτευξη ισχυρής και αειφόρου μη πληθωριστικής οικονομικής ανάπτυξης έχει ουσιώδη σημασία:

i) για την ουσιαστική και διαρκή μείωση του απαράδεκτα υψηλού επιπέδου ανεργίας στην Κοινότητα και για την καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού,

ii) για να εξασφαλιστεί ότι η αναγκαία βελτίωση της ανταγωνιστικότητας, και ιδίως το άρθρο της παραγωγικότητας, της κοινοτικής οικονομίας θα συμβιβάζεται με τη διασφάλιση, στο πλαίσιο μιας ανοικτής οικονομίας αγοράς, των θεμελιωδών κοινωνικών αξιών της Ένωσης, και

iii) για την επιτυχία, σε διαρκή βάση, της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης.

Για την ενίσχυση τόσο της αξιοπιστίας του πλαισίου της μακροοικονομικής πολιτικής όσο και της αποτελεσματικότητας της ενδοκοινοτικής διαδικασίας συντονισμού, τα κράτη μέλη καλούνται να υποβάλουν αναπροσαρμοσμένα προγράμματα σύγκλισης που θα αντικατοπτρίζουν μια ισχυρή πολιτική δέσμευση.

Η Επιτροπή θα εντείνει το διάλογό της με τους κοινωνικούς εταίρους για τα μακροοικονομικά θέματα. Επίσης, θα πρέπει να ενταθεί και ο κοινωνικός διάλογος, όπου αυτό είναι δυνατόν και σύμφωνα με τις επικρατούσες εθνικές παραδόσεις.

3. Η σταθερότητα των τιμών των συναλλαγματικών ισοτιμιών

Η επίτευξη και διατήρηση σταθερού μακροοικονομικού περιβάλλοντος αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για μια διαρκή μεσοπρόθεσμη ανάπτυξη. Ο πληθωρισμός στην Κοινότητα αναμένεται να υποχωρήσει στο 2,5 % κατά μέσο όρο στο τρέχον έτος. Το αποτέλεσμα αυτό θα πρέπει να βελτιωθεί του χρόνου.

Προς το παρόν, δέκα κράτη μέλη έχουν ήδη επιτύχει το στόχο των προηγούμενων γενικών προσανατολισμών για ένα ποσοστό πληθωρισμού [1] μεταξύ 2 και 3 %, ως ενδιάμεσο στάδιο προς τη σταθεροποίηση των τιμών, ενώ στο Ηνωμένο Βασίλειο ο πληθωρισμός διαμορφώνεται γύρω στο 3 %. Στις επτά χώρες (Βέλγιο, Γερμανία, Γαλλία, Λουξεμβούργο, Κάτω Χώρες, Αυστρία και Φινλανδία) στις οποίες ο πληθωρισμός είναι χαμηλότερος από 2 %, και στη Δανία και την Ιρλανδία, όπου υπερβαίνει ελαφρά το 2 %, η αξιοπιστία του αντιπληθωριστικού προσανατολισμού της νομισματικής πολιτικής είναι πλέον αναμφισβήτητη και ο επιδιωκόμενος στόχος είναι εφεξής η παγίωση των αποτελεσμάτων αυτών μεσοπρόθεσμα. Στη Σουηδία, όπου ο πληθωρισμός σημείωσε πρόσφατα σημαντική κάμψη, και στο Ηνωμένο Βασίλειο η σχετική πολιτική θα πρέπει να επιδιώξει την παγίωση των επιτευχθέντων αποτελεσμάτων.

Οι χώρες στις οποίες ο πληρωρισμός αναμένεται να κυμανθεί μεταξύ 3 και 5 % το 1996 (Ισπανία, Πορτογαλία και Ιταλία) θα πρέπει να προσπαθήσουν να επιτύχουν τη μείωσή του σε λιγότερο από 3 % έως το 1997. Στην Πορτογαλία, όπου ο πληθωρισμός πρόσφατα έπεσε σε λίγο πάνω από 3 %, και στην Ισπανία, η συνέχιση των σημερινών πολιτικών θα επιτρέψει τη μείωση του πληθωρισμού εντός των επιθυμητών ορίων στο αμέσως προσεχές μέλλον. Στην Ιταλία, η δημοσιονομική πολιτική θα καθορίσει σε μεγάλο βαθμό το ρυθμό της προόδου όσον αφορά την αξιοπιστία της συναλλαγματικής πολιτικής και την εδραίωση των αντιπληθωριστικών προσδοκιών.

Παρά την αναμφισβήτητη πρόοδο που σημειώθηκε στην Ελλάδα τα τελευταία χρόνια, είναι σαφές ότι οι προσπάθειες πρέπει να συνεχιστούν και να ενταθούν. Πρέπει, ιδίως, να δοθεί έμφαση στη διατήρηση της πολιτικής της δημοσιονομικής εξυγίανσης που εφαρμόστηκε τα δύο τελευταία χρόνια, καθώς και στη συνέχιση της συνετής νομισματικής και συναλλαγματικής πολιτικής που ακολουθείται από τις αρχές της δεκαετίας του '90.

Όπως τονίστηκε στους προηγούμενους γενικούς προσανατολισμούς, όλα τα κράτη πρέπει να συνεχίσουν να θεωρούν τις συναλλαγματικές τους πολιτικές θέμα κοινού ενδιαφέροντος στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού νομισματικού συστήματος. Οι συναλλαγματικές αναταραχές στις αρχές του 1995 κατέδειξαν ότι πολλά κράτη πρέπει να υιοθετήσουν μια πιο αξιόπιστη συνολική οικονομική πολιτική. Οι πολιτικές που συνιστώνται στους παρόντες προσανατολισμούς θα συμβάλουν στην κατάλληλη ευθυγράμμιση των συναλλαγματικών ισοτιμιών στην Κοινότητα και θα καταστήσουν τις συναλλαγματικές ισοτιμίες του ΕΝΣ πιο ανθεκτικές στις διακυμάνσεις που προκύπτουν από συναλλαγματικές μεταβολές σε μείζονα τρίτα νομίσματα. Στις χώρες που δεν συμμετέσουν σήμερα στο μηχανισμό συναλλαγματικών ισοτιμιών, οι πολιτικές αυτές θα συμβάλουν επίσης στη δημιουργία των προϋποθέσεων για τη συμμετοχή αυτή.

[1] Όπως μετράται από το μέσο όρο, σε δωδεκάμηνη βάση, της ετήσιας μεταβολής του προσωρινού δείκτη τιμών καταναλωτή.

4. **Υγιή δημόσια οικονομικά**

Η δημοσιονομική εξυγίανση σημείωσε κάποια πρόοδο το προηγούμενο έτος, η οποία όμως παραμένει ανεπαρκής. Οι αποκλίσεις από τους εξαγγελθέντες στόχους εν μέρει μόνο μπορούν να αποδοθούν στην επιβράδυνση της ανάπτυξης. Η ανεπαρκής αξιοπιστία των δημοσιονομικών πολιτικών συνέβαλε σε μεγάλο βαθμό στις συναλλαγματικές αναταραχές της άνοιξης του 1995, εξασθένησε την εμπιστοσύνη των οικονομικών φορέων και ενέτεινε τις αμφιβολίες των χρηματοπιστωτικών αγορών σχετικά με τις πιθανότητες επιτυχίας του στόχου της Κοινότητας για την καθιέρωση του ενιαίου νομίσματος.

Τα περισσότερα κράτη μέλη έλαβαν σημαντικά μέτρα για την εξυγίανση των δημόσιων οικονομικών τους το 1996 και, σε πολλές περιπτώσεις, το 1997. Ωστόσο, η κατάσταση των δημόσιων οικονομικών στην Κοινότητα, η οποία εξακολουθεί να μην είναι ικανοποιητική, θα πρέπει να οδηγήσει τα κράτη μέλη να επανεξετάσουν και, εάν είναι αναγκαίο, να ενισχύσουν τα προγράμματα δημοσιονομικής εξυγίανσης. Εάν είναι αξιόπιστες, κοινωνικά αποδεκτές και προαναγγέλονται έγκαιρα, οι προσπάθειες για τη διόρθωση των μεγάλων δημοσιονομικών ανισορροπιών μπορούν να αποκαταστήσουν την εμπιστοσύνη, να μετατρέψουν την αναμενόμενη ανάκαμψη σε διαρκή μεσοπρόθεσμη αναπτυξιακή διαδικασία με υψηλή ένταση απασχόλησης και να επιτρέψουν την ομαλή μετάβαση στην ΟΝΕ την 1η Ιανουαρίου 1999.

Παρόλο που οι οικονομικές συνθήκες είναι σήμερα λιγότερο ευνοϊκές από ό,τι αναμενόταν κατά την έγκριση των γενικών προσανατολισμών του 1995, οι καθυστερήσεις στην αναπόφευκτη διαδικασία δημοσιονομικής εξυγίανσης είναι αδικαιολόγητες. Κάθε νέα καθυστέρηση ενδέχεται να προκαλέσει δυσμενείς αντιδράσεις στις χρηματοπιστωτικές αγορές και θα καθιστούσε ακόμα πιο δυσχερείς τις προσπάθειες εξυγίανσης τα επόμενα έτη. Είναι σαφές ότι η πρόοδος που θα σημειωθεί φέτος στη μείωση των διαρθρωτικών δημοσιονομικών ελλειμμάτων θα πρέπει να συνεχιστεί και θα ενισχύσει την εξυγίανση μόλις σημειωθεί βελτίωση της συγκυρίας. Η επίτευξη αξιόπιστων και καλοσχεδιασμένων μειώσεων των δημοσιονομικών ελλειμμάτων θα δημιουργήσει κλίμα εμπιστοσύνης. Επομένως, θα βελτιωθούν οι προοπτικές ανάπτυξης και, αν οι μειώσεις αυτές γίνουν στα πλαίσια μιας κατάλληλης συνολικής πολιτικής, θα υπάρξει αντιστάθμιση των επιπτώσεων επί της ζητήσεως, ακόμα και βραχυπρόθεσμα.

Με βάση τα μέτρα προσαρμογής που είχαν αποφασιστεί έως τις αρχές Μαΐου 1996, αναμένεται ότι οι καθαρές δανειακές ανάγκες του δημόσιου τομέα στο σύνολο της Κοινότητας θα μειωθούν σε λίγο κάτω από το 3,5 % του ΑΕΠ το 1997, έναντι 5 % του 1996. Όλα σχεδόν τα κράτη μέλη θα πρέπει να αυξήσουν τη μείωση του δημοσιονομικού τους ελλείμματος στο 3 % του ΑΕΠ κατ' ανώτατο όριο το 1997, ως ενδιάμεσο στάδιο προς την ισοσκέλιση του προϋπολογισμού τους μεσοπρόθεσμα. Από την άποψη αυτή, ενθαρρυντικό είναι το γεγονός ότι πολλές χώρες ανήγγειλαν πρόσφατα και θέτουν ήδη σε εφαρμογή σημαντικά μέτρα για την αποκατάσταση των δημοσιονομικών ανισορροπιών. Όσόν αφορά τα διάφορα κράτη μέλη, τρία από αυτά — η Δανία, η Ιρλανδία και το Λουξεμβούργο — ήδη καλύπτουν το δημοσιονομικό έλλειμμα αναφοράς του 3 %. Η Δανία και η Ιρλανδία θα πρέπει τώρα να κινηθούν προς την επίτευξη περισσότερο φιλόδοξων μεσοπρόθεσμων στόχων, οι οποίοι στην περίπτωση της Δανίας ήδη αναλύονται στην τελευταία αναθεώρηση του προγράμματος σύγκλισης της χώρας αυτής.

Η Ιταλία χρειάζεται να λάβει σημαντικά μέτρα για την επίτευξη και τη βελτίωση της προγραμματισμένης δημοσιονομικής εξυγίανσης που παραμένει βασική προτεραιότητα της οικονομικής της πολιτικής. Θα πρέπει να γίνουν προσπάθειες, ιδίως, προς την κατεύθυνση της καταπολέμησης της φοροδιαφυγής, της μεγαλύτερης δημοσιονομικής πειθαρχίας στο επίπεδο της τοπικής αυτοδιοίκησης και της βελτίωσης της αποτελεσματικότητας της δημόσιας διοίκησης. Όσον αφορά την Ελλάδα, απαιτείται να καταβληθούν επίμονες προσπάθειες σε διάφορα μέτωπα και, ιδίως, μείωση των τρεχουσών δαπανών, συνέχιση των πρωτοβουλιών ιδιωτικοποίησης και διεύρυνση της φορολογικής βάσης.

Στις υπόλοιπες δέκα χώρες, οι πιθανότητες προσπάθειας που απαιτούνται για την επίτευξη του στόχου αναφοράς του 3 % είναι αναμφίβολα εφικτές και θα πρέπει να αναληφθούν χωρίς καθυστέρηση. Πολλές χώρες στην ομάδα αυτή (Γερμανία, Γαλλία, Αυστρία, Φινλανδία, Σουηδία) ανήγγειλαν φέτος σημαντικά νέα μέτρα ή την ενίσχυση παλαιών με στόχο τη μείωση των ελλειμμάτων τους στο 3 % του ΑΕΠ ή λιγότερο το 1997. Οι χώρες αυτές, καθώς και οι Κάτω Χώρες, θα πρέπει να εφαρμόσουν με αποφασιστικότητα τα προγράμματα δημοσιονομικής εξυγίανσης και, εάν είναι αναγκαίο, να τα ενισχύσουν ώστε να εξασφαλίσουν την πλήρη υλοποίηση των στόχων τους. Η βελγική κυβέρνηση έχει αναλάβει σαφή δέσμευση — και ήδη έχει εξασφαλίσει την υποστήριξη του βελγικού κοινοβουλίου — να καθορίσει στον προϋπολογισμό του 1997 τα αναγκαία μέτρα για τη μείωση του δημοσιονομικού ελλείμματος στο 3 %, κατ' ανώτατο όριο. Στο Ηνωμένο Βασίλειο αναμένονται περαιτέρω ουσιαστικές μειώσεις του δημοσιονομικού ελλείμματος τα επόμενα δύο χρόνια, κυρίως ως αποτέλεσμα προγραμματισμένων μέτρων για τη συγκράτηση των δαπανών. Ωστόσο για την επίτευξη του στόχου του 3 % το 1997, θα πρέπει οι δαπάνες να συγκρατηθούν στα προγραμματισμένα επίπεδα ώστε να υπάρξει αντιστάθμιση τόσο της χαλάρωσης της δημοσιονομικής πολιτικής το 1995 όσο και της αναμενόμενης καθυστέρησης στη βελτίωση της δημοσιονομικής κατάστασης, βραχυπρόθεσμα, εν μέρει λόγω βραδύτερης από την προβλεφθείσα ανάπτυξη. Τέλος, στην Ισπανία και την Πορτογαλία, η δημοσιονομική συνιστώσα των προγραμμάτων σύγκλισης πρέπει να εφαρμοστεί με αποφασιστικότητα.

Παρόλο που η έκταση, το χρονοδιάγραμμα και ο σχεδιασμός των μέτρων εξυγίανσης πρέπει να είναι προσαρμοσμένα στις ειδικές ανάγκες κάθε χώρας, ορισμένες γενικές αρχές έχουν ήδη εντοπιστεί σε προηγούμενους γενικούς προσανατολισμούς:

i) ο περιορισμός της αύξησης των δαπανών, αντί της περαιτέρω αύξησης της συνολικής φορολογικής πίεσης, θεωρείται γενικά πιό αξιόπιστη και αποτελεσματική λύση. Στα προβλήματα που πρέπει να αντιμετωπιστούν

περιλαμβάνονται, ιδίως, η διαρκής εξυγίανση της χρηματοδότησης των συνταξιοδοτικών καθεστώτων, η συγκράτηση των δαπανών υγείας και ο περιορισμός των στρεβλωτικών και δαπανηρών επιδοτήσεων,

ii) ο αναπροσανατολισμός, στο μεγαλύτερο δυνατό βαθμό, των δημοσίων δαπανών προς παραγωγικές δραστηριότητες όπως οι επενδύσεις σε υποδομές, οι ανθρώπινοι πόροι και τα ενεργητικά μέτρα για την αγορά εργασίας, χωρίς όμως να τίθεται σε κίνδυνο η αναγκαία μείωση των δημοσιονομικών ελλειμμάτων,

iii) η βελτίωση της αποτελεσματικότητας των δημόσιων υπηρεσιών, ιδίως με την αύξηση της ευελιξίας των μεθόδων διαχείρισης, την παροχή περισσότερων κινήτρων στους δημόσιους υπαλλήλους και, σε ορισμένες περιπτώσεις, με μια μεγαλύτερη προσφυγή στις ιδιωτικοποιήσεις και στη χρέωση των χρηστών, στο βαθμό που τα κράτη μέλη το θεωρούν συμβατό με τους στόχους τους,

iv) η ανάγκη να εξασφαλιστεί ότι η ελάφρυνση της συνολικής φορολογικής πίεσης, η οποία είναι επιθυμητή στα περισσότερα κράτη μέλη, θα επιδιωχθεί μόνον όταν το δημοσιονομικό έλλειμμα θα έχει τεθεί σε μη αναστρέψιμη πτωτική πορεία.

Όπως τα κράτη μέλη, έτσι και η Κοινότητα καλείται να τηρήσει αυστηρή δημοσιονομική πειθαρχία. Επομένως, και η ίδια η Κοινότητα θα πρέπει να υιοθετήσει προσεκτική στάση έναντι των ήδη καθορισμένων δημοσιονομικών προοπτικών — οι προοπτικές αυτές θέτουν ανώτατα όρια και όχι στόχους.

5. **Καλύτερη λειτουργία των αγορών και υπηρεσιών**

Για να τονώσουν την ανάπτυξη, και επομένως την απασχόληση, διατηρώντας παράλληλα τον πληθωρισμό σε χαμηλά επίπεδα, οι ενέργειες σε μακροοικονομικό επίπεδο πρέπει να συμπληρωθούν με μέτρα για τη βελτίωση της λειτουργίας των αγορών αγαθών και υπηρεσιών, και ιδίως για την αύξηση του ανταγωνισμού και της ευελιξίας του μηχανισμού διαμόρφωσης των τιμών. Αυτό θα απαιτήσει, κυρίως, την περαιτέρω ενίσχυση των πολιτικών ανταγωνισμού και τον περιορισμό των κρατικών ενισχύσεων, σύμφωνα με τους στόχους για την οικονομική και κοινωνική συνοχή που ορίζονται στο άρθρο 130 Α της συνθήκης.

Καθοριστική σημασία έχει, επίσης, η πλήρης αξιοποίηση των δυνατοτήτων της εσωτερικής αγοράς σε ένα ανοικτό και ανταγωνιστικό περιβάλλον, μέσω της μεταφοράς της νομοθεσίας για την ενιαία αγορά στο εσωτερικό δίκαιο των κρατών μελών και την αποτελεσματική εφαρμογή της. Στους τομείς στους οποίους σημειώνεται καθυστέρηση στη μεταφορά της νομοθεσίας πρέπει να καταβληθεί κάθε προσπάθεια για την κατάθεση όλων των αναγκαίων προτάσεων στα εθνικά κοινοβούλια πριν από τα τέλη του 1996.

Για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της Κοινότητας, θα ήταν επιθυμητό να ληφθούν μέτρα για την προώθηση της καινοτομίας, την ανάπτυξη της κοινωνίας των πληροφοριών και τη δημιουργία ενός περιβάλλοντος που να ευνοεί την καινοτομία και την ανάπτυξη των ΜΜΕ. Στους τομείς αυτούς η δράση των κρατών μελών είναι βέβαια καθοριστική. Ωστόσο, οι εθνικές δράσεις μπορούν να ενισχυθούν, όπου αυτό είναι αναγκαίο και σύμφωνα με τους παρόντες προσανατολισμούς, με δράσεις στο επίπεδο της Κοινότητας. Η Επιτροπή θα πρέπει επίσης να συνεχίσει την πολιτική της για την αύξηση του ανταγωνισμού στις αγορές της Ένωσης. Τέλος, για να αυξηθεί η αποτελεσματικότητα των πολιτικών προστασίας του περιβάλλοντος, οι πολιτικές αυτές θα πρέπει να στηριχθούν περισσότερο σε μέσα που βασίζονται στους κανόνες της αγοράς, συμπεριλαμβανομένων των φορολογικών μέσων, τόσο σε εθνικό επίπεδο όσο και σε αυτό της Κοινότητας, εάν απαιτηθεί δράση στο επίπεδο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

6. **Προώθηση της απασχόλησης και των μεταρρυθμίσεων στην αγορά εργασίας**

Περισσότερο από δυόμισι έτη μετά τη δημοσίευση της Λευκής Βίβλου της Επιτροπής για την ανάπτυξη, την ανταγωνιστικότητα και την απασχόληση, και ενώ η στρατηγική του Έσεν έχει τεθεί σε εφαρμογή εδώ και αρκετό χρόνο, τα αποτελέσματα της Κοινότητας στο μέτωπο της ανεργίας στην περίοδο αυτή είναι ιδιαίτερα απογοητευτικά. Παρόλο που η αναμενόμενη ανάκαμψη θα επιτρέψει τη δημιουργία περισσότερων θέσεων απασχόλησης και την αναστροφή της ανοδικής τάσης της ανεργίας, είναι πιθανόν ότι ο αριθμός των ανέργων θα εξακολουθήσει να υπερβαίνει τα 17 εκατομμύρια στο σύνολο της Κοινότητας το 1997. Μια σταθερή και ουσιαστική βελτίωση στην απασχόληση απαιτεί όχι μόνο μια διαρκή και ισχυρή αναπτυξιακή διαδικασία και αποτελεσματικές αγορές αγαθών και υπηρεσιών, αλλά επίσης και ένα ευρύ φάσμα μεταρρυθμίσεων στην αγορά εργασίας.

Η εξάλειψη των δυσκαμψιών και η βελτίωση των αγορών εργασίας, πρέπει να αποτελέσουν το επίκεντρο των εθνικών προσπαθειών για την εξασφάλιση μιας ισχυρότερης μεσοπρόθεσμης αναπτυξιακής διαδικασίας χωρίς εντάσεις που θα μπορεί να δημιουργεί περισσότερες θέσεις απασχόλησης. Τα κράτη μέλη κατέβαλαν ήδη προσπάθειες για τη μεταρρύθμιση των αγορών εργασίας τους. Πρέπει όμως να εντείνουν τις ενέργειές τους και να εξασφαλίσουν παράλληλα ότι τα συστήματα κοινωνικής προστασίας θα είναι δίκαια και αποτελεσματικά. Η εφαρμογή πολιτικών για τη βελτίωση της επαγγελματικής και γεωγραφικής κινητικότητας του εργατικού δυναμικού και για την αύξηση της αποτελεσματικότητας των υπηρεσιών εξεύρεσης εργασίας θα περιορίσει τα σημεία συμφόρησης που θα μπορούσαν να ανακόψουν πρόωρα την αναπτυξιακή διαδικασία.

Κατάλληλα μέτρα πρέπει να ληφθούν για την προσαρμογή του εκπαιδευτικού συστήματος στο σύνολό του — περιλαμβανομένης της επαγγελματικής κατάρτισης — στις ανάγκες των αγορών και της πολιτικής για τη βελτίωση των ανθρωπιστικών πόρων, ώστε να ενισχυθεί το αναπτυξιακό δυναμικό της οικονομίας. Από την άποψη αυτή, πρέπει να δοθεί προτεραιότητα στη βελτίωση των επαγγελματικών δυνατοτήτων των ανέργων και, ιδίως, του εργατικού δυναμικού με χαμηλή ειδίκευση και χωρίς επαγγελματική εμπειρία, καθώς και στην εξασφάλιση μεγαλύτερης αντιστοιχίας μεταξύ ζητούμενων και προσφερόμενων ειδικεύσεων στην αγορά εργασίας με την παροχή κατάρτισης προσαρμοσμένης στην εξέλιξη των αναγκών της αγοράς αυτής. Ιδιαίτερη προσοχή θα πρέπει επίσης να δοθεί στη βελτίωση των προοπτικών απασχόλησης των νέων και των γυναικών.

Η αύξηση της απασχόλησης πρέπει να εξασφαλιστεί με τη διατήρηση κατάλληλων μέσων μισθολογικών τάσεων και σε ορισμένες περιπτώσεις με τον καθορισμό μισθών που αντανακλούν καλύτερα τις διαφορές παραγωγικότητας. Όπου είναι δυνατόν, θα πρέπει να γίνουν μειώσεις του μη μισθολογικού κόστους εργασίας προκειμένου να ενθαρρυνθεί η απασχόληση. Θα πρέπει να δοθεί προσοχή στα κίνητρα για την απασχόληση μειονεκτικών κοινωνικών ομάδων, όπως οι μακροχρόνια άνεργοι και οι χαμηλής ειδίκευσης εργαζόμενοι, σύμφωνα με τους παρόντες προσανατολισμούς. Η προσαρμογή, προς αμοιβαίο όφελος των επιχειρήσεων και των εργαζομένων, του χρόνου εργασίας και της οργάνωσης της εργασίας θα συμβάλει επίσης προς την κατεύθυνση αυτή. Τέλος, θα πρέπει να ενθαρρυνθούν και οι τοπικές και περιφερειακές πρωτοβουλίες στον τομέα των νέων υπηρεσιών υψηλής έντασης απασχόλησης, όπως εκείνες που προσδιορίζονται στην ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με μια ευρωπαϊκή στρατηγική για την ενθάρρυνση των τοπικών πρωτοβουλιών για την ανάπτυξη και την απασχόληση.

Όλα αυτά τα στοιχεία περιέχονται στην κοινοτική στρατηγική για την απασχόληση, η οποία καθορίστηκε από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Έσεν και συμπληρώθηκε από τα Συμβούλια των Κανών και της Μαδρίτης. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να συνεχίσουν να εφαρμόζουν πολυετή προγράμματα για την απασχόληση προκειμένου να υπάρξουν αποτελέσματα στον τομέα της πολιτικής για την αγορά εργασίας. Επιπλέον, η Επιτροπή θα συνεχίσει την πρωτοβουλία της για την κινητοποίηση όλων των οικονομικών φορέων γύρω από την κατεξοχήν προτεραιότητα της καταπολέμησης της ανεργίας.

Βρυξέλλες, 8 Ιουλίου 1996.

Για το Συμβούλιο

Ο Πρόεδρος

R. QUINN